

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P. O.

przeciwko Nadleśnictwu S.

o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 lutego 2016 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 listopada 2015 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 października 2015 r. Sąd Apelacyjny zwolnił powoda P. O. od opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 4.000 zł, a w pozostałej części oddalił wniosek. Postanowienie te zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 12 października 2015 r. Opłata od skargi kasacyjnej nie została uiszczona.

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny - działając na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. - odrzucił skargę kasacyjną powoda jako nieopłaconą.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że w związku z częściowym tylko uwzględnieniem wniosku o zwolnienie od opłaty, nie istniał obowiązek wzywania do jej uiszczenia, skoro skarga kasacyjna została wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jednolity tekst: Dz.U z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia (tak w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 110/14, LEX nr 1652414 oraz z dnia 2 lipca 2015 r., V CZ 41/15, LEX nr 1766123).

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie: 1) art. 328 § 2 w związku z art. 361 k.p.c., przez nieprzedstawienie w uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej motywów, jakimi kierował się Sąd orzekając częściową odmowę zwolnienia powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej; 2) art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przez zwolnienie powoda od opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 4.000 zł i oddalenie wniosku w pozostałej części, podczas gdy sytuacja materialna powoda jest na tyle trudna, że nie jest on w stanie uiścić opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 4.000 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o poddanie kontroli - w trybie art. 380 w związku z art. 394¹ § 3, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. - niezaskarżalnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 6 października 2015 r., w zakresie zbadania zasadności częściowej odmowy zwolnienia powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej oraz uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest usprawiedliwione.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że katalog zaskarżalnych do Sądu Najwyższego postanowień jest zamknięty i nie obejmuje

postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych. Nie oznacza to jednak, że niezaskarżalne postanowienie sądu drugiej instancji, odmawiające zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej, uchyla się spod jakiegokolwiek kontroli Sądu Najwyższego. Jeśli skutkiem odmowy zwolnienia od opłaty jest nieopłacenie skargi kasacyjnej, a to doprowadziło do jej odrzucenia, to wówczas Sąd Najwyższy, rozpatrując zażalenie na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, rozstrzyga - na wniosek strony na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. - również o postanowieniu sądu drugiej instancji o odmowie przyznania zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej (por. postanowienie z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, LEX nr 786449 i powołane tam wcześniej orzecznictwo oraz postanowienia z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, LEX nr 847127 i z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZ 28/13).

W zażaleniu skierowanym przeciwko odrzuceniu skargi kasacyjnej taki wniosek został przez skarżącego sformułowany.

Trafnie skarżący podnosi, że nieznane są motywy postanowienia z dnia 6 października 2015 r. o odmowie zwolnienia go od opłaty od skargi kasacyjnej do kwoty 4.000 zł. Zaskarżone postanowienie zawiera bowiem jedynie argumentację odnoszącą się do odrzucenia skargi kasacyjnej z uwagi na jej nieopłacenie. Uniemożliwia to skontrolowanie prawidłowości stanowiska Sądu Apelacyjnego, gdyż nie wiadomo, jakie przesłanki zadecydowały o odmowie zwolnienia skarżącego od opłaty w całości. Ponieważ wydane przez Sąd drugiej instancji postanowienie rozstrzygające wniosek o zwolnieniu od kosztów sądowych nie podlega odrębnemu zaskarżeniu i nie jest uzasadniane, może natomiast być przedmiotem kontroli na etapie badania zasadności postanowienia o odrzuceniu nieopłaconej skargi kasacyjnej, konieczne jest przedstawienie motywów odmowy zwolnienia od kosztów w uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu skargi z powodu jej nieopłacenia. Niezamieszczenie informacji wyjaśniającej przesłanki oceny, że strona jest w stanie uiścić (w całości lub w części) opłatę od skargi kasacyjnej uniemożliwia kontrolę zasadności tego stanowiska (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 127/12, LEX nr 1341729 oraz z dnia 27 maja 2014 r., I PZ 5/14, LEX nr 1475155).

Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

kc